

Regionrevisionen

Regionfullmäktige

Bilaga till revisionsberättelse 2019

Redogörelse och sammanfattning av granskningsprojekt

Nedan lämnar vi en sammanfattande redovisning av de granskningsprojekt som genomförts under året samt resultaten av dessa.

Enligt God revisionsred i kommunal verksamhet 2018 är granskningen årlig och avser den verksamhet som sker under ett räkenskapsår. Den årliga granskningen består av tre delar:

- Grundläggande granskning
- Fördjupad granskning
- Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Grundläggande granskning

Enligt God revisionsred i kommunal verksamhet 2018:

”Den grundläggande granskningen är inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Revisionen och lekmanrevisionen bedömer den struktur som styrelse och nämnd har för detta och hur den är integrerad i organisation, system och det löpande arbetet”

Den grundläggande granskningen består av två delar; måluppfyllelse och intern kontroll.

Intern kontroll

Inom Region Jönköpings län utförs den grundläggande granskningen genom att regionstyrelsen, nämnderna arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA),

folkhälsa och sjukvård (FS), trafik, infrastruktur och miljö (TIM), patientnämnden samt parlamentariska nämnden fördelas på revisorerna i revisionsgruppen som ansvarar för den grundläggande granskningen på respektive nämnd.

Samtliga nämnder har besökts under revisionsåret 2019. Vid dessa besök har frågor avseende nämndernas interna kontroll, uppföljning, måluppfyllelse samt resultat av fördjupade granskningar diskuterats.

Under 2019 har en utbildning skett för samtliga regionfullmäktiges ledamöter. Dessutom finns en gemensam utbildningsdag inplanerad med revisorerna och samtliga nämnders och styrelsens ledamöter. Även om processen förbättrats anser vi det angeläget att denna process fortsätter utvecklas.

Då dessa brister uppmärksammades i riskanalys och upprättande av revisionsplan 2019 har det även föranlett att en fördjupad granskning har utförts i området.

Granskningens inriktning - måluppfyllelse

Vi har utfört vår granskning enligt kommunallagen, god revisionssed i Kommunal verksamhet samt fastställt revisionsreglemente. Granskningen har haft sin utgångspunkt i utförd riskanalys där riskområden har identifierats och värderats. Arbetet med riskanalys har dokumenterats i en revisionsplan.

Våra granskningsrapporter finns tillgängliga för allmänheten på Region Jönköpings läns hemsida.

Under året har också uppföljningar gjorts av de granskningsrapporter som avlämnades 2017.

Granskning av årsredovisning 2019

I granskningen av årsredovisningen ingår att bedöma om redovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer avseende god redovisningssed. Vidare ska revisorerna, enligt kommunallagen, bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser såväl de finansiella målen som målen för verksamheten. Syftet med granskningen är även att den ska vara ett underlag för revisorernas ställningstagande i revisionsberättelsen för år 2019.

Revisorernas bedömning

Revisorernas övergripande bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagstiftning samt rekommendationerna avseende god redovisningssed, med följande undantag.

Revisorerna bedömer att räkenskaperna avviker från lagar och rekommendationer vad gäller redovisning av pensionsåtagandet. Årsredovisningen överensstämmer i dessa avseenden med regionens styrmodell. En alternativ redovisning av pensioner enligt blandmodell finns i årsredovisningen med tillhörande analyser. Avvikelsen i balansräkningen avseende pensionsåtagandet uppgår till 4 594 mkr.

Årets resultat skulle, vid redovisning enligt Lag om kommunal redovisning (KRL), varit 159 miljoner kr lägre.

Revisorerna delar regionens bedömning att balanskravet för år 2019 är uppfyllt, även om nämnden för folkhälsa och sjukvård har överskridit sin budget.

Revisorerna bedömer att redovisat resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Målet förutsätter att regionens resultat tillsammans med avskrivningskostnader täcker investeringarna över tidsperioden 2015-2025. Det finansiella målet är inte fullt uppfyllt för de inledande fem åren av tidsperioden. Dock uppfylls målet för det enskilda året 2019. Revisorerna delar regionens bedömning att en kommande intensiv investeringsperiod innebär en utmaning att klara egenfinansieringsmålet kommande år.

Revisorerna bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. Årsredovisningen ger en tydlig bild av måluppfyllelsen för år 2019 gällande de systemmätetal som anses ingå i bedömningen av god ekonomisk hushållning. De verksamhetsmässiga målen för 2019 är delvis uppfyllda.

Revisorernas bedömning är att transparensen och tydligheten i styrmodellen har utvecklats och det framgår att åtgärdsplaner ska tas fram vid behov.

Revisorerna delar regionstyrelsens bedömning om att god hushållning uppnås år 2019.

Revisorerna konstaterar att 44 % av systemmätetalen är fullt uppfyllda, samma som föregående år. 77 % av systemmätetalen är uppfyllda eller delvis uppfyllda, föregående år var siffran 74 %. De mål som inte är uppfyllda uppgår till 23 %, vilket är något bättre än föregående år.

Mätetal som förbättrats är främst tillgänglighet och de som försämrats är främst kundnöjdhet inom trafik och infrastruktur. I många delar redovisas måluppfyllelsen på ett tillfredsställande sätt. För varje systemmätetal som redovisas finns en kortfattad analys av utfallet och i vissa fall redovisas planerade åtgärder.

Revisorerna rekommenderar region Jönköpings län:

- att redovisa pensionsåtaganden i balans- och resultaträkningen enligt blandmodellen i enlighet med lag om kommunal redovisning (KRL)

Revisorerna avser även att följa upp resultatet av granskningen i samband med träffar med nämnderna under granskningsåret 2020.

Granskning av delårsrapport 2019

Regionens revisorer har, med hjälp av sakkunnigt biträde, granskat regionens delårsrapport 2019:2. Resultatet av granskningen framgår av bifogad granskningsrapport, som härmed överlämnas till regionstyrelsen.

Granskningen av delårsrapporten är översiktlig och inriktad på att ge ett underlag för bedömningen av om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som regionfullmäktige beslutat om. Syftet är även att bedöma om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.

Utifrån granskningens resultat gör revisorerna nedanstående bedömningar:

Delårsrapporten är inte upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

I likhet med tidigare granskningar av delårsrapport och årsredovisning konstaterar revisorerna att lagkravet avseende blandmodellen för redovisning av pensionsavsättningarna inte uppfylls i delårsrapporten.

Jämförelsetal i resultat och balansräkning för 2018 har inte räknats om enligt det nya regelverket. Enligt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning ska ändrade redovisningsprinciper som följer av ny lagstiftning beaktas så att posterna för det närmast föregående räkenskapsåret räknas om för att de ska kunna jämföras med årets poster.

Finansiellt mål

Det övergripande finansiella målet för god hushållning är att Region Jönköpings län över tid, 2015-2025, ska finansiera investeringar med egna medel. Egenfinansieringsgraden för år perioden 2015-2019 beräknas bli 92 procent. Detta innebär att det finansiella målet inte kommer att nås.

Revisorerna bedömer att det prognosticerade resultatet inte är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt.

Verksamhetsmål

Av de verksamhetsmål som redovisas i delårsrapporten uppfylls 76 procent helt eller delvis, vilket är något bättre än motsvarande period föregående år.

Inom perspektivet medborgare kund är det främst publikmått för Smålands Musik och Teater som måluppfyllelse inte nås. Inom perspektivet process produktion är det antal resor i Länstrafiken samt vårdprevention där måluppfyllelse inte nås. För perspektivet ekonomi är det kostnad per resenär i serviceresor som är högre än målet. Vi noterar att inom perspektivet medarbetare är endast ett av fyra mått helt uppfyllt.

Revisorerna bedömer att verksamhetens prognostiserade utfall är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län:

- att redovisa pensionsåtaganden i balans- och resultaträkningen enligt blandmodellen i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning,
- att i årsredovisningen för 2019 räkna om jämförelsetalen med anledning av ändrade redovisningsprinciper

Revisorerna vill ha en redogörelse över:

- vilka åtgärder som Region Jönköpings län avser vidta för att säkerställa att det finansiella målet avseende egenfinansiering av investeringar nås
- vilka åtgärder som Region Jönköpings län avser vidta för att åtgärda det prognosticerade underskottet avseende länstrafiken

Granskning av Samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen

I vårt uppdrag ingår att tillsammans med revisorerna i Region Östergötland och Region Kalmar län granska den gemensamma Samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen och underställa regionfullmäktige ett underlag för att pröva frågan om ansvarsfrihet.

Vi har tillsammans med ovan nämnda revisorer granskat nämndens handlingar, protokoll, delårsrapport och årsredovisning. Vi har även haft en träff med Samverkansnämnden samt en träff med samverkansnämndens presidium.

Lagen om insyn i vissa finansiella förbindelser – översiktlig granskning

Enligt Lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. (transparenslagen) ska landstingets revisorer för varje räkenskapsår översiktligt granska om redovisningen har fullgjorts i enlighet med bestämmelserna i denna lag samt upprätta en rapport över granskningen.

Lagens intention är att säkerställa tillgången till ekonomisk information för att motverka konkurrensbegränsningar.

Regionstyrelsen ansvarar för att denna redovisningsskyldighet fullgörs.

Revisorerna ansvarar för att översiktligt granska om redovisningen har fullgjorts i enlighet med bestämmelserna i lagen och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Föreskrifter om hur redovisningen ska fullgöras har inte meddelats.

Landstinget har prövat vilka områden som skulle kunna kräva en redovisning i enlighet med transparenslagen. Områdena är tandvård, kollektivtrafik och vårdval. Resultatet av prövningen innebär att planeringsdelegationen 2013-05-28 beslutat att enligt lag om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. inte upprätta en särskild redovisning.

Motiveringen till beslutet är att kollektivtrafiken är upphandlad i enlighet med LOU och vårdvalet infört enligt LOV, varför ingen uppgiftsplikt föreligger enligt transparenslagen. Vuxentandvårdens omsättning kvalificerar inte landstinget för upprättande av en redovisning enligt transparenslagen.

Revisorerna konstaterar att regionens förutsättningar vad gäller krav på denna redovisning inte ändrats sedan dåvarande landstinget prövade frågan.

Utifrån vår övergripande granskning, med reservation för de osäkerheter som råder om tillämpningen av lagen, bedömer vi att regionen har fullgjort sin skyldighet i enlighet med lagen.

Granskning av samverkan kring utskrivningsklara patienter

En ständigt återkommande patientsäkerhetsrisk finns i vårdens övergångar. Risker för brister och fel i vården är som störst då patienten lämnar en huvudman för att övergå till en annan.

Den nya lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (SFS 2017:612) trädde i kraft 1 januari 2018. Syftet med lagen är att främja en god vård och en socialtjänst av god kvalitet för enskilda efter utskrivning från slutna vård. Den nya lagen innebär förändrade processer vid utskrivning av en patient från sjukhuset.

I Jönköpings län finns en överenskommelse om samverkan för trygg och säker utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Överenskommelsen är tecknad från 2018 och gäller regionen och samtliga kommuner i länet. Syftet med granskningen är att bedöma om regionstyrelsen och nämnder utövar en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll över samverkan kring utskrivningsklara patienter.

Regionrevisionen har genomfört granskningen gemensamt med kommunrevisionerna i länet.

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisorernas sammanfattande bedömning är att regionstyrelsen och nämnden för folkhälsa och sjukvård delvis säkerställer en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll över samverkan kring utskrivningsklara patienter.

Revisionen rekommenderar Region Jönköpings län att:

1. säkerställa att samtliga länets kommuner följer den huvudöverenskommelse som har tagits fram
2. förtydliga och förankra rollen vårdsamordnare
3. förbättra slutenvårdens uppdrag att ange förväntad vårdtid och utskrivningsdatum
4. utveckla slutenvårdens rutiner för registrering av läkemedel
5. utveckla förskrivning av hjälpmedel utifrån patientens behov
6. vidta åtgärder för att möjliggöra att en större andel vårdplaneringsmöten kan ske digitalt

Granskning av patientens rätt

Patientlagen infördes år 2015. Lagens övergripande syfte är att stärka och tydliggöra patientens ställning samt att främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys genomförde en uppföljning år 2017 av implementeringen och införandet av patientlagen utifrån ett medborgar- och patientperspektiv. Myndighetens slutsats var att patientens ställning inte har stärkts sedan patientlagen infördes.

Syftet med granskningen är att ge revisorerna ett underlag för att bedöma om regionstyrelsen och nämnden för folkhälsa och sjukvård i tillräcklig utsträckning har vidtagit åtgärder för att säkerställa patienterna den ställning och delaktighet de ska ha i enlighet med patientlagen.

Regionrevisionen har haft gemensam överläggning med presidiet för nämnden för folkhälsa och sjukvård för att diskutera rapportens resultat. Rapporten i sin helhet är bifogad detta missiv.

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisorernas bedömning är att regionstyrelsens och nämnden för folkhälsa och sjukvårds styrning, uppföljning och kontroll för att säkerställa efterlevnad av patientlagen inte är helt tillräcklig. Det finns en styrning och uppföljning som omfattar delar av patientlagstiftningen. Dock kan arbetet med den interna kontrollen utvecklas. Regionrevisionen ser positivt på Region Jönköping läns arbete med patientkontrakt.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1) utveckla styrningen och säkerställa att innehållet i patientlagen beaktas i arbetet med den interna kontrollen

- 2) bedöma i vilken omfattning dokumentation bör finnas för olika delar av patientlagen
- 3) utveckla funktionen fast vårdkontakt och tydliggöra vårdens ansvar för samordning och kontinuitet
- 4) fortsätta sitt arbete med patientkontraktet

Granskning av avvikelshantering

Hälso- och sjukvårdsverksamheten är skyldig att bedriva ett aktivt och systematiskt patientsäkerhetsarbete. Vårdskador m.m. registreras i Synergi som är ett IT-system för patient/kundsynpunkter, avvikelser och förbättringsförslag.

Av patientsäkerhetsberättelsen framgår att antalet registrerade avvikelser i Synergi har ökat. Det noteras att det i en alltför liten andel redovisas uppföljning av effekt av de åtgärder som man beslutat om efter hantering av avvikelserna.

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

Säkerställer styrelse och nämnd en ändamålsenlig process för avvikelshantering i Region Jönköpings län?

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisorerna bedömer att regionstyrelsen och nämnden för folkhälsa och sjukvård till viss del säkerställer en ändamålsenlig process för avvikelshantering. Det finns rutiner och riktlinjer för avvikelshanteringsprocessen och information om avvikelser ingår vid uppföljning på både verksamhets-, process- och ledningsnivå samt övergripande nivå för regionen.

Hänvisning saknas till regionens mål att minska antalet vårdskador. Det framkommer också att antagna rutiner och riktlinjer för avvikelshantering inte till fullo är kända och implementerade i samtliga verksamheter. Vidare visar granskningen att det i dagsläget saknas ett system för att registrera och mäta genomförda utbildningsinsatser till all personal.

Revisorerna finner att rapporten ger upphov till fler frågeställningar som tillvaratas i revisionens riskanalys.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1) implementera politiskt antagna rutiner och riktlinjer avseende avvikelshanteringsprocessen inom samtliga verksamheter
- 2) se över rapporteringssystemet för genomförda utbildningar och utbildningsinsatser för all personal inom regionen
- 3) specificera hur avvikelshantering bidrar till regionens mål och målsättning att minska antalet vårdskador
- 4) redogöra för hur patienternas åsikter omhändertas i processen

Granskning av tillgänglighet inom tandvården

Tillgänglig vård är en viktig grundförutsättning för Region Jönköpings läns övergripande befolkningsansvar och mål om god tandvård. I begreppet ”god tillgänglighet” ingår olika delar som kort väntetid för att få komma till en tandläkare, ökad tillgänglighet med längre öppettider och service alla vardagar samt rimligt avstånd till närmaste klinik.

God tillgänglighet till tandvård för Region Jönköpings läns invånare uppges vara en viktig framgångsfaktor för tandhälsan i länet. I årsredovisningen för 2018 redovisade Region Jönköpings län en försämring i tillgänglighet. Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

Har nämnden för folkhälsa och sjukvård vidtagit ändamålsenliga åtgärder för att uppnå en god tillgänglighet inom tandvården för sina medborgare?

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisorerna bedömer att nämnden för folkhälsa och sjukvård delvis har vidtagit ändamålsenliga åtgärder för att uppnå målet med en god tillgänglighet inom tandvården. Tillgängligheten är ett återkommande ämne som diskuteras på samtliga organisatoriska nivåer inom Folktandvården och är ett prioriterat område för Folktandvårdens ledningsgrupp. Trots att det är ett prioriterat område finns det utmaningar i att uppnå fullmäktiges tillgänglighetsmål inom tandvård.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1) införa ett övergripande styrdokument som anger Region Jönköpings läns uppdrag avseende bland annat tillgänglighet. Av styrdokumentet bör framgå hur fullmäktiges mål har brutits ned till delmål.
- 2) se över hur Region Jönköpings län kan arbeta för att erbjuda bättre tillgänglighet till övriga patientgrupper (ej prioriterade patientgrupper).

Granskning av intern styrning och kontroll, nämnden för folkhälsa och sjukvård

Syftet med den interna styrningen och kontrollen är att säkerställa att fullmäktiges mål uppnås. Intern styrning och kontroll är även ett ledningsverktyg för verksamheterna. Den interna styrningen och kontrollen ska i stor utsträckning vara integrerad i verksamhetens dagliga processer och rutiner och beröra all personal.

I ansvaret för den interna styrningen och kontrollen ingår att värdera befintliga risker och vidta åtgärder för att förebygga och minimera risken att det inte önskvärda inträffar.

Under revisionsåret 2018 genomfördes en granskning av intern kontroll inom regionstyrelsen, nämnden för trafik, infrastruktur och miljö, samt nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet. Denna granskning avser nämnden för folkhälsa och sjukvård.

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisorernas sammanfattande bedömning är att nämnden för folkhälsa och sjukvård *delvis* har en tillräcklig intern kontroll.

Granskningen visar att det finns en kontrollmiljö som bygger på upprättade styrdokument och system för att skapa en bra struktur för den interna styrningen och kontrollen. Dock dokumenteras inte riskanalysen och kontrollmoment är svåra att koppla till en identifierad risk. Dessutom kan nämndens kunskap om riskbedömningsarbetet förstärkas.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1) dokumentera arbetssättet för riskbedömningsarbetet samt upprättad riskanalys
- 2) involvera nämnder och styrelse i framtagandet av riskbedömningen
- 3) säkerställa att anställda och förtroendevalda har tillräcklig kunskap avseende intern kontroll
- 4) säkerställa att nämnden får uppföljning av genomförda kontrollmoment löpande under året
- 5) se över reglementet för intern kontroll avseende riskbedömning och uppföljning

Granskning av budget- och planeringsprocessen

Budget- och planeringsprocessen i Region Jönköping har utvecklats och förändrats senaste åren sedan organisationen med nämnder infördes. Anpassningen till organisationen har skett stegvis och tidigarelagts i nämnderna.

Ett primärt syfte med budget- och planeringsprocessen är att skapa en tydlighet beträffande de ekonomiska och verksamhetsmässiga villkoren samt att förutsäga resultatet. En grundförutsättning för att styrningen ska bli effektiv är att budgetramar kopplas samman med mål, uppdrag och förväntade prestationer.

Fullmäktige ska i enlighet med kommunallagen (KL) 11 kap. 1 § besluta om bl.a. budget samt mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

Bedriver regionstyrelsen och berörda nämnder en tillräcklig styrning och kontroll för att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv budgetprocess?

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisorernas sammanfattande bedömning är att regionens budgetprocess i allt väsentligt är ändamålsenlig och effektiv.

Underskott i den kirurgiska vården har funnits flertalet år och uppstår tidigt under året. Revisorerna bedömer att detta tyder på att budgeten inte är tillräckligt styrande inom samtliga verksamhetsområden.

Revisorerna noterar att finansiering avseende tågdepån hanterats utanför målet om egenfinansiering.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1) tidigarelägga regionstyrelsens beslut av budget till juni för att ge nämnderna mer tid för budgetarbete
- 2) samtliga nämnder redogör för ekonomiska konsekvenser samt vilka åtgärder som behöver vidtas för en ekonomi i balans
- 3) månadsuppföljningar hanteras som beslutsärenden i nämnder och styrelse
- 4) säkerställa att nämnder och styrelse med underskott vidtar åtgärder för en ekonomi i balans

Granskning av regionens arbete med att förebygga, förhindra och hantera hot och våld mot anställda

Antalet fall av våld och hot mot vårdpersonal har ökat kraftigt de senaste åren i Sverige. Även hot och våld mot anställda i kollektivtrafiken har blivit ett stort arbetsmiljöproblem i Sverige.

Region Jönköpings län är en stor arbetsgivare som har många anställda som jobbar i vårdmiljöer. Hot och våld mot anställda är en arbetsmiljöfråga. Alla arbetsgivare är enligt lag skyldiga att bedriva systematiskt arbetsmiljöarbete. Arbetsplatser ska utformas och utrustas för att förebygga risken för hot och våld så långt det är möjligt.

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

Bedriver regionstyrelsen, nämnden för folkhälsa och sjukvård och nämnden för trafik, infrastruktur och miljö ett tillräckligt arbete med att förebygga, förhindra och hantera hot och våld mot anställda?

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisorernas sammanfattade bedömning är att regionstyrelsen, nämnden för folkhälsa och sjukvård samt nämnden för trafik, infrastruktur och miljö delvis

bedriver ett tillräckligt arbete med att förebygga, förhindra och hantera hot och våld mot anställda. Revisorerna vill dock betona att det finns områden med allvarliga brister.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1) vidta åtgärder för att öka benägenheten att rapportera in avvikelser vad gäller hot och våld i avvikelshanteringssystemet
- 2) säkerställa att samtliga verksamheter genomför uppföljning och analys avseende förekomsten av hot och våld
- 3) säkerställa att systematisk riskanalys och arbetsmiljöronder genomförs där hot och våld beaktas
- 4) upprätta förebyggande säkerhetsrutiner i de verksamheter där det saknas
- 5) genomföra uppföljning och genomgång av säkerhetsrutiner i enlighet med riktlinjer
- 6) genomföra en övergripande översyn gällande behovet av utbildningsinsatser

Granskning av tillgänglighet inom specialiserad vård

Regionfullmäktige har i Budget med flerårsplan 2019 angett en målsättning för tillgängligheten inom specialiserad vård. För väntetid till ett första besök inom specialiserad vård ska 80 procent av patienterna få ett besök inom 60 dagar. Den nationella vårdgarantin för den specialiserade vården anger att om en patient får en remiss till den planerade specialiserade vården ska denne få en tid för besök inom 90 dagar.

Den faktiska väntetiden för operation/åtgärd ska vara 60 dagar och målsättningen är att 80 procent av patienterna får en operation/åtgärd inom angiven tid. För patienterna är tillgänglighet till hälso- och sjukvård en av de viktigaste aspekterna av en personcentrerad hälso- och sjukvård. Att vården ska vara lätt tillgänglig ingår i det lagstadgade kravet på för att bedriva hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

Har regionstyrelsen och nämnden för folkhälsa och sjukvård en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av tillgängligheten inom specialiserad vård?

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisorernas sammanfattande bedömning är att regionstyrelsen och nämnden för folkhälsa och sjukvård inte helt bedriver en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av tillgängligheten inom specialiserad vård.

Region Jönköpings län når inte upp till den nationella vårdgarantin som anger tid inom 90 dagar för besök och inom 90 dagar för behandling.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1) vidta åtgärder där vårdgarantins efterlevnad är särskilt bristfällig för att uppnå nationella mål och regionens målsättningar
- 2) säkerställa en fortsatt uppföljning av väntetider och vårdgarantins uppfyllelse
- 3) tillräckliga och fördjupade analyser görs kopplade till den bristande tillgängligheten
- 4) utveckla och genomföra övergripande och samlade analyser på regionnivå

Granskning av regionens anpassning till ny kommunallag och förvaltningslag

Under år 2018 trädde flera större lagstiftningsförändringar i kraft genom ny förvaltnings- och kommunallag, som har direkt påverkan på det dagliga arbetet i regional verksamhet. En avgörande aspekt av detta är hur verksamheten påverkas av lagändringarna och vad verksamheten gjort för att möta förändringarna.

Granskningen ska svara på följande revisionsfråga:

Har regionstyrelsen vidtagit ändamålsenliga åtgärder för att möta lagstiftningsförändringarna i ny förvaltningslag och ny kommunallag?

Revisionens bedömning och rekommendationer

Revisorernas bedömning är att regionstyrelsen delvis har vidtagit ändamålsenliga åtgärder för att möta lagstiftningsförändringarna i ny förvaltningslag och kommunallag.

Vid tidpunkten för granskningen var de styrdokument som fanns på hemsidan inte aktuella.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1) tillse att etablerad systematik finns för att hantera lagstiftningsförändringar för att säkerställa att hela organisationen står redo inför ny lagstiftning
- 2) tydligt presentera regionens aktuella styrdokument på hemsidan
- 3) regelbundet följa upp och omvärldsbevaka vilka effekter förvaltningslagens förändringar får och även tillse att resurser finns inom respektive nämnd för att kunna vidta nödvändiga åtgärder på sikt

Granskning av rehabilitering inom strokesjukvården

Av de nationella riktlinjerna för stroke framgår att rehabiliteringen startar tidigt efter insjuknandet i stroke för att förhindra komplikationer och öka förutsättningarna för återhämtning. Initialt sker rehabiliteringen på en strokeenhet där all personal har särskild kunskap om stroke. Efter strokeenheten är många patienter i behov av fortsatt rehabilitering, antingen i öppen eller i slutenvård

beroende på graden av funktionsnedsättningar. För en del personer med lindriga till måttliga funktionsnedsättningar efter stroke är det aktuellt med rehabilitering i hemmiljö efter tidig utskrivning.

Av ”Väntetider i vården” framgår att patienter i Jönköpings län är mindre nöjda med rehabilitering än riksgenomsnittet. Vidare visar uppgifter på att fler patienter i länet har en nedsatt funktionsförmåga (ADL-beroende) efter stroke i jämförelse med riket.

Granskningen ska svara på följande revisionsfråga:

Säkerställer nämnden för folkhälsa och sjukvård en ändamålsenlig rehabilitering inom strokesjukvården?

Revisorernas bedömning och rekommendationer

Revisionens samlade bedömning är att nämnden för folkhälsa och sjukvård delvis har säkerställt en ändamålsenlig rehabilitering inom strokesjukvården.

Individuella rehabiliteringsplaner upprättas endast på rehabiliteringsmedicinska kliniken.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1) säkerställa att alla patienter som insjuknat i stroke omfattas av en uppföljning i öppenvården
- 2) säkerställa att arbetet med att implementera gemensamma individuella rehabiliteringsplaner fortgår

Granskning av läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelser

Av socialstyrelsens lägesrapport för hälso- och sjukvård 2019 framgår att de läkemedelsrelaterade skadorna utgör en stor del av uppkomna vårdskador och orsakar lidande för den patient som drabbas. Det innebär även stora kostnader för samhället.

I region Jönköpings budget med verksamhetsplan 2019 anges säker hälso- och sjukvård som ett strategiskt mål och effektiva och ändamålsenliga processer som en framgångsfaktor.

Syftet med granskningen är att ge underlag för en bedömning om Nämnden för folkhälsa och sjukvård har en tillräcklig intern kontroll som säkerställer att läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelser utförs enligt gällande riktlinjer vilket ger förutsättningar för en ändamålsenlig och patientsäker läkemedelshantering.

Revisorernas bedömning och rekommendationer

Revisorernas sammanfattande bedömning är att nämnden för folkhälsa och sjukvård delvis har en tillräcklig intern kontroll i processen för läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelser.

Revisorerna rekommenderar Region Jönköpings län att:

- 1) säkerställa att apotekarnas arbete med läkemedelsgenomgångar i större utsträckning blir länsövergripande
- 2) fortsätta arbetet för att alla berättigade patienter erbjuds en årlig läkemedelsgenomgång
- 3) säkerställa att alla patienter får en läkemedelsberättelse vid utskrivning från slutenvården